

[H. C. Hansen.]

det på betalingsbalancen gradvis nedbragt i disse år."

Dette citat er ikke udtryk for en socialdemokratisk regerings selvovervurdering. Det er den nuværende regerings økonomiske vurdering af en periode, i hvis hoveddel socialdemokratiet har haft regeringsansvaret. Oversigten bekræfter tilfulde, at der har været ført en fornuftig økonomisk politik i disse år, og at dette også har været tilfældet i 1950. Dette sidste år har produktionen i Danmark sat rekord — jeg støtter mig på de tal, som den økonomiske årsoversigt oplyser —, idet den er forøget med 8 pct. i forhold til 1949. Investeringerne er steget med 20 pct., og den private opsparing har været større end i noget tidligere år. Skal noget beklages, må det være den forskydning af indkomstfordelingen, der har fundet sted, hvorefter lønmodtagernes indkomster kun er forøget med 6 pct., medens de erhvervsdrivendes indtægter er steget med fra 10 til 20 pct. Dette forhold har vi tidligere gjort opmærksom på, og det var også baggrunden for vore forslag under forligsforhandlingerne, hvor vi netop påpegede, at byrderne måtte fordeles under hensyntagen til denne udvikling.

Oversigten bekræfter også tilfulde den fra vor side hævdede opfattelse, at det ikke er den hjemlige devaluering, som har været hovedårsagen til prisstigningerne og til vore økonomiske vanskeligheder i det hele taget. Fra devalueringen i september 1949 til april 1950 steg engrospriserne med 11 pct., hvorefter der indtrådte en stabilisering af prisniveauet i april kvartal 1950. Med Korea-konfliktens udbrud tog prisstigningerne atter fart, og siden da er engrospristallet steget med 19 pct. Også først fra dette tidspunkt er den alvorlige forringelse af vort bytteforhold indtruffet, en forringelse, som i oversigten skønnes at have kostet det danske samfund 500 mill. kr. i 1950 og at ville koste mere end 1 milliard i indeværende år. Disse tal viser iøvrigt også, at det ikke er den forventede stigning i vore forsvarsudgifter på mellem 200 og 300 mill. kr. årlig, som er den væsentlige årsag til den økonomiske modgang, vi for tiden er ude for.

Noget lyst billede af indeværende og af næste år tegnes hverken i den økonomiske årsoversigt eller i den højtærede finansministers tale. Med rette stiller finansministeren vort betalingsproblem i centrum og går ud fra, at det skulle være muligt i år at holde underskuddet på de løbende poster indenfor samme beløb som sidste år, nemlig 600—700 mill. kr. Men dette bygger unægtelig på

to væsentlige og vigtige forudsætninger. For det første, at den samlede produktion herhjemme vil nå samme størrelse i år som sidste år, og for det andet, at summen af forbrug og investering vil gå ned med 1 milliard kr. Den første forudsætning synes ikke uopfyldelig, som udviklingen tegner sig i øjeblikket. Selvom vi vel ikke kan regne med en rekordhøst i år, vil de gode virkninger af den store høst sidste år vel også gøre sig gældende i år. Derimod synes det mere tvivlsomt, hvorvidt den anden forudsætning samtidig vil kunne opfyldes. Skal dette ske, må nedgangen hovedsagelig finde sted ved forbrug af varelagre.

I løbet af 1950 er vore varelagre forøget med et beløb, der efter de oplysninger, der er tilgængelige, stort set svarer til underskuddet på betalingsbalancen, og der er altså på mange områder muligheder tilstede for et sådant lagerforbrug, ligesom de begyndende udenlandske forsyningsvanskeligheder jo utvivlsomt vil give formindskede lagre. Noget glædeligt heri kan vel ingen af os se, og det er også tvivlsomt, om man vil kunne undgå at søge den egentlige investering eller det egentlige forbrug reduceret. Den stærke kreditstramning, som foregår i øjeblikket, og som efter redegørelsen at dømme vil blive endnu stærkere hen på efteråret, vil efterhånden sætte sit præg på bygge- og anlægsvirksomheden og andre investeringer, ligesom de stadige prisstigninger virker forbrugsbegrænsende særlig for lønmodtagerne, der får dyrtidsreguleringen bagud. Finder en sådan udvikling sted, vil det imidlertid ikke kunne undgås, at produktionen mindskes, og at arbejdsløsheden stiger. Presset på betalingsbalancen vil lettes noget, men prisstigningerne udefra vil ikke standse af denne grund, og arbejdsløsheden vil melde sig som et nyt alvorligt økonomisk problem. Spørger man, hvad regeringen har tænkt sig overfor en sådan situation, finder man intet svar i den økonomiske oversigt, og den højtærede finansminister gik jo også i dag helt udenom hele dette alvorlige problem.

Af den økonomiske debat, der i de sidste par uger er foregået i dagspressen bl. a. på baggrund af de taler, der blev holdt ved provinsbankernes møde i Nyborg, får man det indtryk, at en for stærk byggevirksomhed er den væsentlige årsag til vore økonomiske vanskeligheder. I kraftige ord fremholdes det, at efterspørgslen efter arbejdskraft og materialer er langt større end udbudet, hvilket fremkalder sortbørs-lønninger, og man tillægger statens udlånsvirksomhed til boligbyggeri en væsentlig del af skylden